

COLUMN

René Klomp

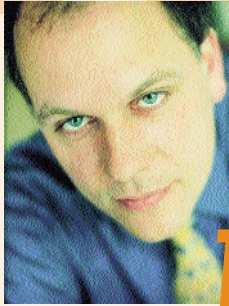

Foto: Cynthia van Elk

Het recht zegevierde

Toen Katherine Harris, *Secretary of State* van Florida, eind november de 25 kiesmannen van Florida aan partijgenoot Bush toewees, verklaarde ze parmantig dat *the rule of law* had gezegevierd. Dat was wat voorbarig, gezien de tientallen procedures die toen nog bij de diverse gerechten liepen. De vraag is echter wel of deze presidentsverkiezing in de rechtszaal beslist had moeten worden. Maar de vraag is ook waarom de betrokkenheid van advocaten zoveel weerstand opriep.

In de nacht van de verkiezingen werd Florida eerst aan Gore toegewezen, toen aan Bush en ten slotte hielden de media het op *too close to call*. ABC-commentator George Stephanopoulos werd gevraagd wat hij Bush of Gore zou adviseren als hij op dat moment in de *war-room* van een van beider teams zou zitten. Hij aarzelde geen moment: *Let's bring in the lawyers*. Dat klinkt een stuk aardiger dan *Shakespeare's First, let's kill the lawyers*. Toch kon het invliegen van de advocaten daags na de verkiezingen op weinig enthousiasme rekenen in de VS. Op de een of andere manier hebben Amerikanen een geweldige hekel aan advocaten, al voegen ze daar aan toe: 'Onze eigen advocaat is *top*; het zijn de anderen die we verafschuwen'. En de meer gematigden noemen hen een 'noodzakelijk kwaad'. Hoe komen advocaten, in het bijzonder Amerikaanse, toch aan zo'n beroerd imago? Komt het doordat ze de indruk wekken meer problemen te veroorzaken dan op te lossen? Of doordat het lijkt dat ze bereid zijn over elk probleem, hoe futiel ook, een procedure te beginnen? Bekertje koffie omgegooid? Proces! Rokerslongen? Proces! En het lijkt erop dat met vergelijkbare procedures ook Nederlandse advocaten voor hun image moeten vrezzen.

Wat daar aan te doen? Zou een p.r.-cursus een verplicht onderdeel van de studie moeten worden? Of zouden juristen juist moeten worden geleerd elke publiciteit te vermijden? *No key is better than low key*, zoals een collega-columnist op deze plaats betoogde. Een derde mogelijkheid is natuurlijk het zo veel mogelijk voorkomen van het eigenlijke procederen. Het aanspannen van een procedure zou als laatste mogelijkheid moeten worden beschouwd. Een verhoging van de kostenveroordeling zou wat dat betreft geen slecht idee zijn. En waarom worden niet, net als in Duitsland mogelijk is, de reële kosten bij de verliezer in rekening gebracht?

Terug naar de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Kan de verkiezing van de president door een rechterlijk college beslist worden? Ja natuurlijk, zou ik denken. Dat is de plaats waar in een rechtsstaat verschillen van mening worden beslist. Een rechterlijke uitspraak is dan het logische slot van een noodzakelijke procedure, met de onmisbare inbreng van het 'getabberde befgajes' (Martin van Amerongen). En iedereen heeft zich direct nadat het *Supreme Court* gesproken had, bij zijn beslissing neergelegd, al was bijna iedereen ervan overtuigd dat Gore de meeste stemmen had behaald. De kracht van de rechtsstaat had niet beter geïllustreerd kunnen worden. Heeft het recht toch gezegevierd. n